

تحلیل رفتار کشاورزان پذیرنده و نپذیرنده کشت گیاهان دارویی در شهرستان ساری

بیژن ابدی^۱ و طاهر عزیزی خالخیلی^۲

۱- دانشیار گروه مهندسی مکانیک بیوسیستم، دانشکده کشاورزی دانشگاه مراغه (abadi@maragheh.ac.ir)

۲- استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی ساری

چکیده

شرایط مناسب آب و هوایی ایران فرصت مناسبی جهت شناسایی، اهلی سازی و کشت گونه‌های مهم گیاهان دارویی جهت فراهم‌آوری ماده خام مورد نیاز در صنایع، حفاظت از منابع ژنتیکی زیست‌بوم‌ها و افزایش درآمدزایی کشاورزان به وجود می‌آورد. در زنجیره عرضه غذا، پذیرش کشت گیاهان دارویی شاخصی از موفقیت پروژه نشر الگوی کشت گیاهان دارویی است. به همین دلیل، پژوهش حاضر به بررسی عوامل متمایزکننده کشاورزان پذیرنده و نپذیرنده کشت گیاهان دارویی پرداخته است. جامعه مورد مطالعه کشاورزان شهرستان ساری بودند که مطابق با جدول حجم نمونه کرجسی مورگان، ۱۵۰ کشاورز با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای با انتساب متناسب انتخاب و با ابزار پرسشنامه پیمایش شدند ($n=150$, $N_1=61$, $n_2=89$). روایی صوری پرسشنامه توسط جمعی از اعضای هیأت علمی رشته ترویج و آموزش کشاورزی تأیید و براساس پیشنهادهای آن‌ها اصلاحات لازم انجام شد. برای تأیید سازگاری و انسجام گویه‌های شاخص‌های تحقیق از آلفای کرونباخ استفاده شد ($\alpha=0/86-0/94$). نتایج تحلیل داده‌ها با نرم‌افزار SPSS (نسخه ۲۰) نشان داد که نرخ پذیرش کشت گیاهان دارویی ۵۹/۳۳ درصد است. همچنین، شواهد نشان از برآزش مناسب مدل رگرسیون لاجستیک با داده‌های کمی دارد ($-2\log likelihood=187/190$, $Cox\ and\ Snell\ R^2=0/10$). نتایج الگوی رگرسیون لاجستیک نشان داد که دانش کشت گیاهان دارویی با $Exp(B)$ معادل ۱/۸۸ بیش‌ترین تأثیر مثبت و معناداری روی پذیرش کشت گیاهان دارویی داشتند. در بخش نتیجه‌گیری پیشنهادهایی برای بهبود پذیرش کشت گیاهان دارویی ارائه شده است که می‌تواند اطلاعات مفیدی را برای ترویج کشت گیاهان دارویی به همراه داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: پذیرندگان، نپذیرندگان، گیاهان دارویی، شهرستان ساری